

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Paweł Wiliński

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

w sprawie **I. Z.**,

skazanej z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 25 czerwca 2020 r.,

wniosku obrońcy skaranej,

o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 11 grudnia 2017 r., sygn. akt II AKa (...),

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w W.

z dnia 6 kwietnia 2017 r., sygn. akt III K (...),

na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. *a contrario*

postanowił:

1. oddalić wniosek,

2. zwolnić skaraną I. Z. od ponoszenia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 kwietnia 2017 r., sygn. akt III K (...), Sąd Okręgowy w W. uznał I. Z. za winną popełnienia zarzuconych jej przestępstw polegających na tym, że:

- w dniu 30 lipca 2010 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu z R. S. , w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła bank P. S.A. 4 Oddział w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 200.000 złotych w ten sposób, że zawarła umowę kredytową o numerze (...), przedkładając wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu uprzednio podrobione i dostarczone jej przez R. S. zaświadczenie o zatrudnieniu i osiąganych dochodach datowane na 26 lipca 2010 r., z którego wynikało, że jest ona zatrudniona od dnia 15 czerwca 2009 r. jako dyrektor sprzedaży w firmie P. sp. z o.o. z siedzibą przy ul. D. w W. ze średnim miesięcznym wynagrodzeniem 11000 zł brutto, podczas gdy nigdy nie była ona zatrudniona w tej firmie i była osobą niepracującą, które to informacje były okolicznościami o istotnym znaczeniu dla uzyskania przedmiotowego kredytu, wprowadzając pracowników banku w błąd co do swojej zdolności kredytowej i możliwości finansowych spłaty kredytu, czym działała na szkodę P. SA, to jest czynu z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. (czyn z punktu XX części wstępnej wyroku, pkt IX wyroku);

- w okresie od dnia 14 października do 28 października 2010 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu z R. S. , z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła P. S.A. 4 Oddział w W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 250.000 złotych, w ten sposób, że przedkładając w dniu 14 października 2010 r. wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu uprzednio podrobione i dostarczone jej przez R. S. zaświadczenie o zatrudnieniu i osiąganych dochodach datowane na 11 października 2010 r., z którego wynikało, że jest ona zatrudniona od dnia 1 września 2009 r. jako dyrektor sprzedaży w P. sp. z o.o. z siedzibą przy ul. D. w W. ze średnim miesięcznym wynagrodzeniem 15500 zł brutto, podczas gdy nigdy nie była ona zatrudniona w tej firmie i była osobą niepracującą, które to informacje były okolicznościami o istotnym znaczeniu dla uzyskania przedmiotowego kredytu, w wyniku czego zawarła w dniu 28 października 2010 r. z P. SA umowę kredytową o numerze (...), wprowadzając pracowników banku w błąd co do swojej zdolności kredytowej i możliwości finansowych spłaty kredytu, czym działała na szkodę P. SA, to jest czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. i art. 297 §

1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (czyn z punktu XXI części wstępnej wyroku, pkt X wyroku);

- w okresie od dnia 15 marca 2011 r. do 22 marca 2011 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu z R. S. , z góry powziętym zamiarem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości P. SA Odział w W. w kwocie 350.000 złotych w ten sposób, że przedłożyła wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu uprzednio podrobione i dostarczone jej przez R. S. zaświadczenie o zatrudnieniu i osiąganych dochodach z dnia 14 marca 2011 r., z którego wynikało, że jest ona zatrudniona od 1 maja 2009 r. jako dyrektor sprzedaży w P. sp. z o.o. z siedzibą przy ul. D. w W. ze średnim miesięcznym wynagrodzeniem 16500 zł brutto, podczas gdy nigdy nie była ona zatrudniona w tej firmie i w tym czasie była osobą niepracującą, które to informacje były okolicznościami o istotnym znaczeniu dla uzyskania przedmiotowego kredytu, w wyniku czego zawarła w dniu 22 marca 2011 r. umowę kredytu o numerze (...), wprowadzając tym samym w błąd przedstawicieli banku co do swojej zdolności kredytowej oraz możliwości finansowych spłaty kredytu, czym działała na szkodę P. SA, to jest czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. (czyn opisany w pkt XXII części wstępnej wyroku, pkt X wyroku).

Za czyn opisany w punkcie XX części wstępnej wyroku Sąd Okręgowy wymierzył I. Z. karę jednego roku pozbawienia wolności i 20 stawek dziennych grzywny określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 zł. Za czyny opisane w punktach XXI i XXII części wstępnej wyroku wymierzył zaś I. Z. karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 40 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 30 zł oraz na podstawie art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec niej obowiązek naprawienia szkody w kwocie 291.469,23 zł solidarny z tożsamym obowiązkiem orzeczoną wobec R. S. w pkt 1 wyroku (pkt X wyroku dotyczący kary orzeczonej za czyny z punktu XXI i XXII części wstępnej wyroku i punkt XI wyroku dotyczący kary łącznej).

Sąd Okręgowy połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności i grzywny, a następnie wymierzył I. Z. kary łączne: jednego roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 40 stawek dziennych grzywny, określając wysokość jednej stawki na

kwotę 30 zł. Na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności wobec I. Z. Sąd warunkowo zawiesił, ustalając okres próby na 2 lata.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 11 grudnia 2017 r., sygn. akt II AKa (...), zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w W. w odniesieniu do I. Z. poprzez uzupełnienie kwalifikacji prawnej przypisanych jej czynów w punkcie XX części dyspozytywnej wyroku o przepis art. 12 k.k., a w pozostałym zakresie utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Postanowieniem z dnia 21 maja 2019 r. Sąd Najwyższy w sprawie V KO 80/19 oddalił wniosek obrońcy skazanej I. Z. o wznowienie wyżej wskazanego postępowania (k. 114 -116 akt sprawy SN V KO 80/18).

W dniu 13 grudnia 2019 r. do Sądu Najwyższego wpłynął kolejny wniosek złożony przez adw. Z. Ś., w imieniu skazanej I. Z., którym, na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 542 § 1 k.p.k., wniesiono o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z dnia 6 kwietnia 2017 r., sygn. akt III K (...), zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 11 grudnia 2017 r., sygn. akt II AKa (...), uchylenie obu wyroków i uniewinnienie I. Z. od zarzucanych jej czynów lub przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Podobnie jak w poprzednim wniosku o wznowienie postępowania, wnioskodawca zarządał również „w trybie zabezpieczenia wstrzymania wykonania wyroku Sądu Okręgowego oraz wyroku Sądu Apelacyjnego” oraz „przeprowadzenia dowodów powołanych w uzasadnieniu” wniosku. Ponadto adwokat Z. Ś. wniósł o „umorzenie postępowania windykacyjnego wobec I. Z.” oraz „oświadczenie uznania podpisu I. Z. na umowie kredytowej o numerze (...) za nieważny z powodu istotnych wad oświadczenia woli [...]”.

Wnioskodawca uzasadnił swoje stanowisko tym, że w sprawie ujawniły się „nowe okoliczności, nieznanie dotychczas sądom w czasie orzekania w obu instancjach, co podważa pewność poczynionych ustaleń i rodzi konieczność rozważenia uniewinnienia skazanej od popełnienia zarzucanych i przypisanych jej czynów”, co powiązał z koniecznością przeprowadzenia dowodów z: „opinii biegłego do spraw rachunkowości bankowej - wiadomości specjalne dla ustalenia

bilansu wyłudzenia środków finansowych przez I. Z. (bilans zerowy) oraz ustalenia bilansu wyłudzenia środków finansowych przez R. S., w zakresie:

- wykazanie sprzeczności między wyrokiem sądu I instancji a wyrokiem sądu II instancji - Sąd Apelacyjny stwierdza, że «(...) I. Z. nie dołączyła do wniosków kredytowych zaświadczeń o zatrudnieniu zawierających nieprawdziwe dane o wysokości osiągniętych dochodów (...)» czego nie dostrzegł sąd I instancji,
- wykazanie czy w postępowaniu i działaniu bezpośrednim I. Z. nastąpiło uszczuplenie majątku banku, na czym to uszczuplenie majątku miałoby polegać oraz czy występują cechy wyłudzenia przez I. Z. ,
- jaki jest rodzaj wyłudzenia przez I. Z. w odniesieniu do działań R. S. (porównanie jakich czynności dokonała I. Z. a jakich R. S.) o czym skazana dowiedziała się na etapie postępowania prokuratorskiego”.

Ponadto autor wniosku wniósł o dopuszczenie dowodu w postaci pisma P. Spółka Akcyjna z dnia 12 marca 2019 r., „skierowanego do skazanej, na okoliczność liberalnego stanowiska banku w zakresie odpowiedzialności bądź braku odpowiedzialności skazanej I. Z. ”.

W pisemnej odpowiedzi na wniosek Prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o jego oddalenie, wskazując, że podniesione we wniosku okoliczności nie mogą być uznane za nowe fakty i dowody stanowiące podstawę wznowienia postępowania.

Dnia 26 marca 2020 r. wpłynęło do Sądu Najwyższego pismo adwokata Z. Ś. zatytułowane „Pismo procesowe oraz wniosek dowodowy obrońcy skazanej I. Z.. Odpowiedź na wniosek Prokuratury Krajowej (...) w sprawie PK-IV (...)” W piśmie tym, podtrzymując argumenty zawarte we wniosku o wznowienie postępowania, adwokat wnosil o przesłuchanie oskarżonego R. S. , który był współoskarżonym w sprawie objętej wnioskiem o wznowienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Przed przystąpieniem do merytorycznej oceny zasadności wniosku trzeba przypomnieć, że podstawa do wznowienia postępowania z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. aktualizuje się dopiero wówczas, gdy zgłaszane we wniosku nowe fakty lub dowody w wysokim stopniu uprawdopodobniają wadliwość wydanego orzeczenia i

w takim samym stopniu wskazują, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie zasadniczo odmienne od orzeczenia poprzedniego, zaś ciężar dowiedzenia tych okoliczności spoczywa na tym, kto wnosi o wznowienie postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2018 r., V KO 6/18). Ponadto, ocena przydatności proponowanych przez wnioskującego o wznowienie postępowania nowych dowodów powinna być dokonywana nie samoistnie, ale w ścisłym powiązaniu z oceną dotychczas zgromadzonych w postępowaniu dowodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2018 r., V KO 24/18, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2010 r., sygn. akt IV KO 148/09).

Kończąc uwagi ogólne trzeba też zauważyć, że wznowienie postępowania sądowego na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 a k.p.k. może nastąpić jedynie wówczas, gdy po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące to, że skazany nie popełnił czynu zabronionego albo czyn ten nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Mają to być zatem nowe fakty lub dowody a nie te, które były przedmiotem rozważenia w ramach przeprowadzonego i prawomocnie zakończonego postępowania karnego. Ponadto mają to być fakty lub dowody nieznane zarówno sądowi, jak i stronom postępowania.

Z treści wniosku wynika, że w rzeczywistości jego autor usiłuje podważyć dokonane ustalenia faktyczne wynikające z oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd Okręgowy w W. i Sąd Apelacyjny w (...), a nie zaprezentować takie dowody czy fakty, które w świetle przepisu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. należałoby potraktować jako nowe.

Nie można zgodzić się z wnioskodawcą, że takim nowym faktem lub dowodem jest postulowany przez niego dowód z opinii „biegłego do spraw rachunkowości bankowej”. Podnoszonych we wniosku okoliczności, których miałyby dotyczyć wnioskowana opinia, takich jak: przedłożenia zaświadczenia o zatrudnieniu, wykazania czy skutek działania skazanej doszło do uszczuplenia majątku banku, na czym to uszczuplenie miałoby polegać, czy też „rodzaju wyłudzenia przez I. Z. w odniesieniu do działań R. S. (porównania jakich czynności dokonała I. Z. a jakich R. S.)”, nie można interpretować jako nowych faktów i dowodów. Kwestia rozliczeń (uregulowania zobowiązań wynikających z umów

kredytowych), jakich miała dokonywać skazana z pokrzywdzonym bankiem, była przedmiotem rozważań zarówno Sądu Okręgowego, jak i Sądu Apelacyjnego. Sąd I instancji w uzasadnieniu wprost wskazał, że kredyt z dnia 30 lipca 2010 r. został „splacony w całości z zaciągniętego nowego zobowiązania”, czyli kredytu udzielonego w dniu 28 października 2010 r. W przypadku należności wynikającej z umowy kredytowej z dnia 28 października 2010 r., to została ona spłacona w dniu 22 marca 2011 r., po uzyskaniu kolejnego kredytu. Ostatni z udzielonych kredytów nie został uregulowany przez skazaną (s. 20 – 25, k. 11464 – 11465, s. 70, k.11488 v. – uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego; s. 63 uzasadnienia, k. 11910 uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego). Stwierdzić zatem należało, że okoliczność dotycząca uszczuplenia w majątku pokrzywdzonego na skutek działania m.in. skazanej była rozważana w toku procesu i na obecnym etapie postępowania pozostaje bez wpływu na ustalenia w zakresie sprawstwa I. Z. . Sąd I instancji przeprowadził rzetelne postępowanie dowodowe, na podstawie którego ustalił wysokość szkody, jaką poniósł pokrzywdzony Bank. Ponadto z uzasadnienia wyroku tego Sądu wynika, czym kierował się orzekając wobec I. Z. obowiązek naprawienia szkody i formę jego wykonania.

Za nietrafne uznać należy również podważanie prawomocnego wyroku poprzez odwoływanie się do czynności sprawczych podejmowanych przez współskazanego R. S. . Sądy orzekające ustaliły, na czym polegało zachowanie i rola I. Z. w wyłudzeniach kredytów i dały temu wyraz w pisemnych motywach swoich rozstrzygnięć. W tym miejscu ponownie odesłać należy wnioskodawcę do treści uzasadnienia Sądu Okręgowego, który odniósł się do tej okoliczności (k. 11488, s. 69 – 70, k. 11508v. – 11514, s. 110 – 120 uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego), podobnie jak i Sąd Apelacyjny, który stwierdził, że „nie negując faktu, iż poszczególne kredyty oskarżona zaciągnęła na prośbę R. S. i że to on rozdysponował uzyskanymi z nich środkami podkreślić trzeba, że swym zachowaniem zrealizowała ona znamiona przypisanych jej czynów, niezależnie od odpowiedzialności współoskarżonego” (k. 11910, s. 63 uzasadnienia). Autor wniosku w jego uzasadnieniu powoływał się na sprzeczność między orzeczeniem Sądu Apelacyjnego i orzeczeniem Sądu Okręgowego wydanymi w tej sprawie. Trzeba więc podkreślić, że Sąd Apelacyjny analizując okoliczności przedłożenia

zaświadczeń o zatrudnieniu skazanej i jej wynagrodzeniu ponownie, za Sądem Okręgowym przypomniał, iż trzeci wniosek kredytowy skazana wypełniała samodzielnie, zaś obok jej podpisu pod wnioskiem widniała informacja o przedkładanych załącznikach, w tym o wspomnianym zaświadczeniu o zatrudnieniu.

Podnoszona we wniosku kwestia użycia sfalszowanych zaświadczeń o zatrudnieniu i tego, czy skazana rzeczywiście była w tym czasie zatrudniona, była więc przedmiotem rozważań Sądu Okręgowego, a po wniesieniu apelacji również Sądu Apelacyjnego. Podkreślić też należy, że w toku poprzedniego postępowania wznowieniowego toczącego się przed Sądem Najwyższym pod sygn. V KO 80/18, obrońca skazanej odwoływał się do rzetelności zaświadczenia o zatrudnieniu. Argument ten został uznany przez Sąd Najwyższy za niespełniający wymogów z art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. i niewpływający na treść zapadłego rozstrzygnięcia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2019 r. – k. 114 -119 akt V KO 80/18).

Przechodząc do ponowionej argumentacji dotyczącej niedopełnienia przez pracowników pokrzywdzonego Banku należytej staranności przy udzielaniu skazanej kredytów to zauważyć należy, że przytoczona okoliczność również była podniesiona w uprzednio złożonym wniosku o wznowienie postępowania i została rozważona w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2019 r. jako nieposiadająca żadnego wpływu na treść orzeczenia (k. 119 – akt V KO 80/18).

We wniosku wskazano na nowy dowód w postaci pisma z dnia 12 marca 2019 r. Zawiera ono jedynie ogólną informację, nawiązującą do korespondencji prowadzonej przez I. Z. z bankiem. Przedstawiciel banku wskazuje w nim jedynie, że „[...] bez względu na prezentowane w pismach stanowiska Pani i/lub Banku, rozstrzygnięcie w przedmiotowej sprawie nastąpi w wyniku decyzji Sądu. Bank dostosuje się do ostatecznych rozstrzygnięć Sądu”. Nie sposób uznać, że pismo to stanowi dowód, który spełnia wymogi wskazane w art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.

Pozostaje jeszcze ustosunkować się do zgłoszonego przez obrońcę skazanej wniosku o przesłuchanie R. S. w toku postępowania wznowieniowego (wniosek złożony do Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 23 września 2019 r., przekazany po właściwości do Sądu Najwyższego; ponowiony w piśmie z dnia 26 marca 2020 r.). R. S. był wielokrotnie przesłuchiwany w sprawie III K (...) jako

współoskarżony (w samym postępowaniu przygotowawczym – 30 razy). Wyjaśniał zarówno na okoliczność sporządzenia zaświadczeń o zatrudnieniu i zarobkach I. Z. , jak i motywacji towarzyszącej skazanej przy zawieraniu umów kredytowych. W orzecznictwie przyjmuje się, że pod pojęciem „nowe dowody” w rozumieniu przepisu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. należy rozumieć nie tylko nieznane przedtem sądowi i stronom źródła dowodowe (np. świadek, biegły), lecz także nieznany sądowi i stronom środek dowodowy (np. zeznania świadka). Słusznie jednak podkreśla się jednocześnie, że wskazana w tym przepisie podstawa wznowieniowa nie może służyć poszukiwaniu dowodów w celu weryfikacji hipotez opartych na odmiennej ocenie przeprowadzonych w sprawie dowodów i poczynionych na ich podstawie ustaleń (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2019 r., IV KO 28/19). Mając powyższe na względzie, jak również i to, że R. S. wyjaśniał już co do okoliczności, które miałyby być ponownie przedmiotem ustaleń za pomocą tego dowodu, uznano za niezasadne przeprowadzanie czynności sprawdzających i przesłuchanie R. S. w toku postępowania wznowieniowego.

Zdaniem Sądu Najwyższego wskazane we wniosku o wznowienie postępowania karnego fakty i dowody: po pierwsze, nie są nowymi, jak tego wymaga art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k., a po wtóre, nie świadczą o wysokim prawdopodobieństwie, że skazana nie popełniła przypisanego jej czynu albo jej czyn nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Dodać należy, że powyższe wysokie prawdopodobieństwo powinno być wykazane przez autora wniosku o wznowienie postępowania karnego, czemu nie uczyniono zadość.

Podsumowując, wniosek o wznowienie postępowania karnego w sprawie skazanej I. Z. okazał się bezzasadny.

Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., zwolniono skazaną od ponoszenia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego, mając na uwadze okoliczności, które stanowiły podstawę do zwolnienia od uiszczenia opłaty od wniosku o wznowienie postępowania.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

